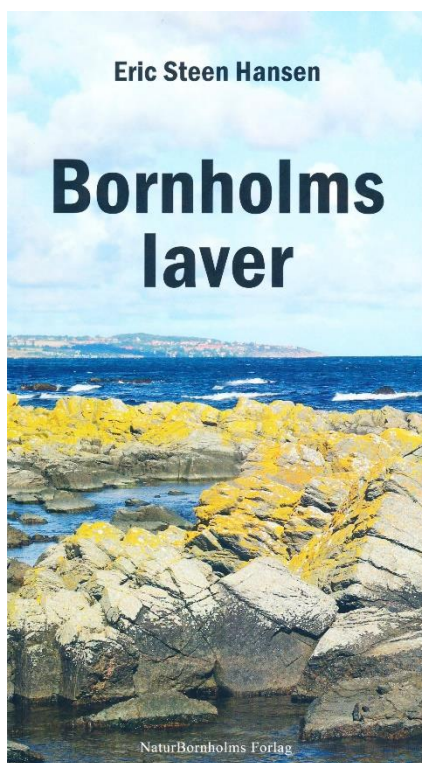

Laver på kysten

Lørdag den 2. april 2022 havde Danmarks Naturfredningsforening Bornholm samt Naturhistorisk Forening for Bornholm inviteret sine medlemmer på en tur til klippekysten ud for Bølshavn for at studere de laver der vokser så talrigt på klipperne ned til vandet. På trods af en meget kold vind, der blæste lige på kysten, havde 20 deltagere valgt at møde op.

Til at hjælpe med at identificere laverne var bogen ”**Bornholms laver**” taget med.

Den er skrevet af **Eric Steen Hansen**, mens turens leder, **René L. Vilsholm** er fotograf og redaktør. Bogen indeholder ca. 100 af de 600 laver, der findes på Bornholm, og som hjælp er der beskrevet hvilke laver der findes på forskellige levesteder.

Dermed er der naturligvis også et afsnit om de laver der vokser på klippekyster, så deltagerne kunne sammenligne fotoer i bogen med laverne i virkeligheden.

Laver er en symbiose mellem en svamp og en alge. Svampen kan ikke leve uden algerne, der laver fotosyntese og dermed giver energi til svampene. Algerne ville ikke alene kunne vokse i klippernes barske miljø, der er frossent om vinteren, udtørret om sommeren, og hele tiden påvirket af saltsprøjt fra havet. Men i samarbejde – symbiose – kan begge klare sig fint.

De gule **væggelaver**, der er meget dominerende på kysterne farves af det kemiske stof **parietin**, der virker som solcreme, så godt, at det er prøvet at udvinde det til kommerciel produktion. Dog uden succes.

Nedenfor den ofte flere meter brede gule zone med væggelaver, finder vi en zone med grå laver, der tåler mere saltsprøjt fra havet. Det er hovedsaglig den grå **salt-kantskivelav**. Nedenfor den grå zone er der en zone med den sorte **strandvortelav**.

Denne kom deltagerne ikke tæt på, fordi vinden meget tydeligt demonstrerede hvorledes saltvandet sprøjter op på klipperne.

Foto: Kisser og Hans-Jørgen Olsen

Når man kikker på indlandssiden af zonen med de gule væggelaver, så finder vi en meget større variation af laver, der ikke tåler bølgeslagene, men alligevel tåler en vis saltvandspåvirkning, og derfor ofte findes ved kyster.

Her finder vi både de laver der sidder tæt til klipperne, men også de grenlaver, der vokser i knipper ud fra et vækstpunkt. Nogle af disse grønne grenlaver kan danne hele tæpper på de lodrette klippeflader. Hvor der er bare lidt jord, fandt vi blandt andet nogle rensdyrlaver, som mange kender fra blomsterkranse og modeltræer langs modeljernbaner.

Foto: Kisser og Hans-Jørgen Olsen

Deltagerne fik øjnene op for denne verden af små organismer, som vi ser så ofte, men ikke lægger mærke til normalt. Flere af deltagerne ytrede at de fremover vil se på kystklipperne og deres laver med nye øjne efter denne ekskursion.

Referat: René L. Vilsholm

Almindelig væggelav, Xanthoria parietina. Foto: René L. Vilsholm.